

о. м. п. *Августа*

ПЕРЕМОЖЕЦЬ КОНТОТУ

По смерті великого гетьмана Б.З.Хмельницького гетьманська булава перейшла до рук його сина Юрася. Юрась Хмельниченко був лагідної вдачі, більш надавався до монастиря, як до булави, до якої, як кажуть, "треба голови". Козацька старшина, побачивши, що він не в силі керувати козацькою державою та обороняти козацькі права, домоглась від нього зректися гетьманської булави, * козацька рада обрала нового гетьмана Івана Виговського.

Іван Виговський був старим досвідченим та вірним помічником Хмельницького, а крім того, був Юрасевим опікуном.

Цю зміну підтримала Москва з метою підірвати традиційну пошану до спадщини Хмельницького, до його державницької лінії, що змагала за суверенність України. Вона хотіла внести розлад у державне українське життя, запровадити чвари, недовіря, посіяти зраду, запродаństwo та знайти собі "вірних царевих холопів" на новому ґрунті України.

Новий гетьман Іван Виговський був з походження шляхтич, спочатку служив у польському уряді, і в битві під Жовтими Водами попав у татарський полон. Хмельницький, викупивши його, зробив своїм генеральним писарем (премієр - міністром), найближчим довірочним дорадником, якому доручав найважливіші державні справи.

Виговський, освічена людина з досвідом державника, добре провадив свої справи, чим заслужив собі у Богдана на велике довіря. Коли, по виборі на гетьмана, піднесли йому булаву, то він сказав: "Ця булава буде для добрих - нагородою, лихим - карою. В Запорізькому Віську має бути лад і послух."

Цих слів він додержувався завжди. Гостро виступав проти всіх вороголюбників, які хотіли в державі робити безладдя. Він старався зорганізувати козацьку старшину, яка провадила б свідомо та впевнено справами держави, як українська еліта.

Москва, яка хотіла мати в Виговському виконавця її наказів, помилилася, бо новообраний гетьман так, як і Хмельницький по Переяславській умові, бачив, як Москва своєю політикою кривдила Україну, намагаючись її поневолити та запанувати над нею. Щоб урятувати українську державу, Виговський договорювався зі Швецією та Кримом, щоб навязати союз.

Московський уряд, довідавшись про це, почав протидіяти Виговському, та намагався позбавити його при допомозі нацькування гетьманства. Він кинув між народ сплетні, що Виговський не українець, а поляк, що він цурається православної віри, водиться з панями й хоче завести на Україні панщину. Московський уряд доказував народові, що гетьман і старшина живуть у розкошах, збирають великі гроші, через що терплять народні маси. Він казав, що народові стало б краще, якби скасувати козацькі порядки, а Україну просто прилучити до Московщини, підкреслюючи, що московський цар-опікун

православної віри. Москва обіцяла великі достатки й чини всім тим, що виступлять проти Виговського та допоможуть Москві запанувати на Україні.

Розумніші й чесні люди бачили московську хитрість, підступ і не слухали тих московських наклепів та вороголюбників. Але серед темної, чи самолюбної частини українців, знайшлося багато таких, які забули попередження - пророцтва ще на Переяславській раді полковника Івана Богуня та черкаського духовника Хведора Гурського і пішли на московські обіцянки та зробили заколот проти Виговського. Полтавський полковник Мартин Пушкар пішов на обіцянки Москви, і став на чолі заколотників. Гетьман Виговський зробив так як робив Богдан Хмельницький з неслухняними і зрадниками. Вірними йому полками розбив заколотників і втихомирив край. Полковник Мартин Пушкар поляг при облозі Полтави.

Виговський бачив, що боротьба з Москвою розгортається, і шукав союзників. З усіх найближчих, здавалось, була Польща. Він, як і Хмельницький, не вірив у її обіцянки, бо добре знав польські звичаї, але іншого виходу не було. Осінню 1658 року в Гадячі, на Полтавщині, склав з поляками умову - відомі "гадяцькі пакти" при допомозі знаного українського дипломата Юрія Немирича.

Поляки погодились на персональну унію, подібно, як це було з Литвою, що польський король буде Великим Руським Князем; Україна буде окремою державою, з офіційною назвою - Велике Руське Князівство, - з власним гетьманом, міністрами, з військом у силі 40 000, зі скарбом та з допущенням свободи слова й друку.

Києво - Могиланська Академія мала бути на рівних правах з Краківським Університетом, рівноправність віри католицької з православною, з

окремим православним митрополитом у Києві.

Польща обіцяла допомогти в вітні Україн проти Москви.

І почалась боротьба проти північного загарбника України. Москва для захисту своїх загарбницьких інтересів вислала величезне військо під командування князя Трубецького. Гетьман Виговський збирав свої збройні сили, а Трубецький за той час почав облогу Конотопу, де стояв з двома козацькими полками ніженський полковник Гуляницький, який відважно витримав облогу та затримав москалів, аж підійшов з головними силами Виговський. 7. липня 1659 р. розбив Виговський московське військо на річці Сосниці, біля Конотопу. 30 тисяч москалів лягло на полі бою, дуже багато попало в український полон разом з артилерією та цілим московським табором.

На той час це була дуже велика втрата для Москви, та значна перемога для України. Дорога на Москву була відкрита, і там напав такий страх, що цар, одягнувши чорні ризи, хотів утікати на Волгу. Ця перемога України над Москвою була вже третьою у військовій історії. В XVI столітті князь Константин Острозький розбив москалів коло міста Орши, на Білорусі, а гетьман Петро Конашевич Сагайдачний на початку XVII ст. — в самій Московії.

Однак, Виговський перемоги під Конотопом не міг використати для дальшого, рішального походу на Москву з трьох причин.

1. Не було єдності серед козацької старшини, як колись за Хмельницького.

2. Запоріжці пішли віткою на союзний Крим, відірвалися від українських головних сил і зробили Україні з татар ворогів.

3. Народ був невдоволений поведінкою поляків і почав бунтуватися проти їх.

В той час ворохобники вбили Кірія Немирича і гетьман мусів замість продовжати похід на Моск-

ву, відійти на Правобережжя. Виговський любив свою батьківщину понад усе, не міг стерпіти такого стану, який панував на Україні, бажаючи заспокоїти край, зложив булаву в місті Германівка, на Київщині, прогетьманувавши лише два роки (1657 - 1659 рр.).

І знову обрали гетьманом Крася Хмельницького, і знову Москва використала його слабкість та збільшила свій вплив на Україну, обсадила своїми залогами Київ, Брацлав, Чернігів, Ніжин, Умань і Переяслав. Між селянством на Київщині не вгавали повстання проти Польщі. Поляки думали, що це Виговський підбурював народ, і через те арештували його, але доказати не могли йому жодної провини, але mimo того, згідно з наказом згори та за намовою ворогів Виговського, на чолі з польським наказним правобережним полковником Тетерею, стратили його 16. березня 1664 року.

Так загинув старий помічник і дорадник Хмельницького, гетьман — патріот, який продовжував справу Хмельницького та виступив проти Москви в обороні добра і самостійності України. Він старався виконати заповіт Богдана Хмельницького — домогтись суверенної Української Держави.

Гетьманові Іванові Виговському не вдалось здійснити Богданового заповіту, бо козацькій старшині бракувало свідомості, гідності і карності, щоб протиставитись московським інтригам.

Його слідами пішло багато пізніших гетьманів, як Дорошенко, Мазепа, Полуботок та інші. Їх славу традицію продовжували також у визвольних змаганнях Горр. М. Міхновський, головний отаман Симон Петлюра та полковник Євген Коновалець.

Наш святий обов'язок кличе нас врятувати помилки наших попередників та через визвольну боротьбу дійти до цілковитої перемоги — створення Самостійної Соборної Української Держави, бо наша мета — Вільна Україна.

В. А. Гоголь Микола Гоголь?

в річницю смерті

Питання, яким був Гоголь, російським, українським письменником, має за собою довгі роки дискусій між Москвою і Києвом, бо москалі присвоюють собі Гоголя, як автора "Мертвих душ" і "Ревізора", як письменника, що писав московським мовою, не будучи москалем. Мовляв, Гоголь писав на актуальні теми тогочасної московської дійсності, а "Вечори на хуторі біля Диканьки", "Тарас Бульба", "Страшна помста" і інші, то лише невинні етнографізм та історично-романтичні студії. "Малоросія" — то лише кра "где всьо обильем дішет", а "малорос — мужичок" — то лише галузь "великаво рускава народа".

Колись, мовляв "Україна глухо волновалась" (за часів гетьмана Мазепа), а тепер:

... "Од молдаванина до фіна
На всіх язиках все мовчить,
Бо ... "благоденствує!"

Мусимо, нарешті, подивитись тверезим оком об'єктивно на цю видатну, кольоритну постать нашого письменника, визначити наше ставлення до його творчості, намагатись вирішити питання: Кому прислужився Гоголь своїми творами — Москві, чи Україні?

Стислий розмір статті не дозволяє широкого обговорення всіх за і проти, але деякі напрямні щодо оцінки його творів можна накреслити.

Нащадок старо-українського козацького роду Гоголів — Яновських, Микола Гоголь виховувався в атмосфері любови до рідного краю, його величній історичній минувшині, в патріархальних взаєминах шляхти зі селянством.

Освіта в Ніжинському лицей, хоч і російською мовою, була дальшим шаблем у розвитку українського світогляду, українського духа, якого ніякі московські заборони та приписи викоринити не були в силі. Вдома молодий Гоголь жив під впливом чарівних оповідань з минулого, пісень, колядок тощо. А вже оповідання старого пасічника й послужили темою "Вечорів на хуторі біля Диканьки".

А гумор, своєрідний український гумор, що допомагав легше занести життєві невдачі, лихо, пригноблення! А вже навчитись цього Гоголь міг лише

в тісному зв'язку з простолюддям. Впливи ж батька — драматурга оформили вражіння, допомогли йому стати великим співцем України.

Попавши на державну службу до далекого Петербурга, Гоголь безпосередньо зіткнувся з московським світом, світом цілком відмінним від українського, почув клич з "малоросів", з їх мови, звичаїв, побачив погірдливе наставлення до всього що не було московським і по-своєму відповів на це все, написавши "Вечори на хуторі біля Диканьки", "Тараса Бульбу" і інші. Він доказав, що українці — то народ свободолюбний, героїчний, народ, якого підкорити духово не можна, народ з культурою духа, до якої так далеко москалеві.

Гоголь показав незміриму духову вищість українців і їх самовіддану любов до рідного краю, рідної культури, любов, що доходить до самопожертви, показав великі моральні чесноти, на які не спроможеться москаль.

Велична епопея визвольної боротьби України — "Тарас Бульба" не даром стала на довгі десятиліття улюбленою книжкою українського юнацтва. Хто не відчував разом з Остапом й Андрієм всієї привабливості раптового переходу зі шкільної лавки до бурхливого юнацького життя, хто не впивався симфонією степу, не тремтів за долю-вслід бою під Дубном, кому не став бридким зрадник Андрій, що за матеріальні блага зрадив товариство, зрадив вітчизну, кожен сприймав смерть від батькової кулі, як справедливую кару.

Чи ж це не освітання нашої історії, нашого героїзму, нашої самоповаги? У Гоголя кожний негативний тип (а їх так мало!) дістає заслужену кару. Чи ж у "Страшній помсті" не засуджено зрадника свого народу на вічні, тяжкі, страшні муки?

Щодо позитивних типів, то письменник майстерними образами змальовує суворих лицарів Запоріжжя, лицарів "без страху й закиду", правдивих синів Марса, але не завоєвників, лише визволителів.

Відвага, лицарскість, самоповага, ставлення інтересів товариства (не московської "общини") вище від особистих, висока чеснота — це риси, притамані українцеві, становлять частину

Його багатой психіки.

Які символічні, величні образи!

А які ж контраст до всього цього ставлять картини з московського життя!

Аналізуючи його творчість, приходимо до цікавого висновку: в його творах з московського життя жодного позитивного типу, жодного відрядного, милого для ока, образу, жодного явища поступу, все моральний бруд і гниття, зіпсуття і занепад.

Найбільший твір з тої серії, повість "Мертві душі" - реальний образ поміщицько-кріпацької Росії, Росії придукуватих Коробочок, тупоголових Собакевичів, карієровичів Чічікових, п'яниць розпусників і т.п. Одну порядну людину показало, і то ... німця. А московські селяни? Яка різка протилежність до дбайливого, охайного, розумного українця.

Недаром Гоголь знищив вже цілком готовий другий том повісті, сам злякавшись такої глибини занепаду й морального розкладу, такої безвиглядності, яку являла собою російська дійсність. Герої повісті - офіцери, поміщики, купці, міщухи, селяни, високі й малі урядовці, але ні одного, що прямував би вперед, який би подавав надії на поступ. Кожен за себе, все для себе і, як мога, менше для громади. Продажність суддів і адміністрації, купецький обман, тупоголовість і брак відповідальності та визиск, визиск і визиск. Всі тремтять перед багатом, запобігають перед сильним, страшенно бояться кари, а все ж таки роблять своє, оstarігаються лише, щоб їх не злапали на гарячому. І ... тільки. Чи ж в такому середовищі шукати ідеалів? Ідеалом москвина є лише визиск, грабунок, знищення або Манилівська беззмисловна скрапність, як сургат ідеалізму.

Чи ж здібні ці азіяти в європейському одязі, дорівняти в благородності, самопосвяті, в лю-

бові до батьківщини, хоч би такому Тарасові Бульбі? Чи здібний шулер-аферист Чічіков дійти до геройського чину Остапа? Ні, не здібні, бо вони з ходячими трупами, що в собі самих, у своїй психіці носять зерно розкладу.

"Ревізор" - грім серед, здавалось би, ясно-го неба. Це камінь у смердюче болото. Тиха спокійна поверхня болота. Ніякий вітер не в'єрси зморщити його поверхню. А киньте но камінь! Зразу ж зі смердючих глибин видізе різна нечисть, заворушаться огидні потвори.

Перша вистава комедії обурила весь чиновний Петербург і передовсім самого царя.

Всі побачили себе ніби роздягненими у своїй огидній наготі.

"Ревізором" письменник довів, що Росія - то колось на глиняних ногах, дерево, здорове назомні, але гниле всередині, і ніщо того гниття не в'єрли спинити. Наступні історичні події підтвердили це блискуче.

І такого Гоголя хотіли в нас забрати? Мало їм лаяснів Достоевського, Солтикова-Шедрина? Хочеться ще й Гоголівських. Подиву гідна любов до обливання себе болотом.

Гоголь є наш, як нашими є Шевченко, Франко, Деся Українка. А вже ніхто ірши, як Шевченко, якого так ненавиділи "переслідували москалі, що так боліче відчував чужоземні" гніт, назвав Гоголя своїм братом, своїм великим другом:

"Ти смієшся, а я плачу,
Великий мій друже!"

Незабутні Гоголівські образи будуть вічно перед нашими очима, як образи коханої, сонячної України, краю величного і в недолі, як образи похмурої, розбешеної, тиранічної, наїзницької Москви! Провідною думкою до його творчості є протиставлення світла й темряви, великої духовної культури й півдикої азятчини, України і Москви!

ОГЛЯД ПОДІЙ

Міжнародна політика в навітленні італійського журналу "Уомо квалюке", з дня 6.3.46 р.

Згаданий журнал докладно зупиняється над останніми Народними подіями, які уважає дуже характеристичними.

28. лютого сенатор Вандерберг ставить перед американським сенатом питання: "Чого хоче Росія в окупованих нею країнах, та чого бажає собі в канадській столиці, в Японії, а також в столиці Зєдинєних Держав? Не диво, що про це ми питались також і в Лондоні, та що відповідь на це питання мала б великий вплив на долю ООН."

На цю заяву Вандерберга відгукнувся на сторінках "Дейлі Телеграфу" англійський журналіст Гарвін: "Совітська політика кермується сильними амбіціями, які зараз по упадку Німеччини й Японії вийшли на денне світло. Ті амбіції виходять від Дарданелів до совітської гегемонії над Туреччиною, Іраком, Персією, Єгиптом аж до баз в Африці на Середземному морі. Це все, після совітських плянів, можна б досягнути по розвалі Бритійської імперії."

Дальше автор розглядає різниці від 1815 - 1918 рр., бо коли Англія перемігши Наполеона й цсарську Німеччину, була головним арбітром в європейських справах, то тепер вона не зуміла перешкодити цьому, що інша європейська потуга стала арбітром континенту. Тепер вона стратила також й морську гегемонію і остала позаду в опануванні повітряних просторів. Чи це означає упадок, чи руйну Бритійської імперії?

В абсолютному значінні ні, але у відносному треба об'єктивно признати, що Англія перейшла з першого на третє місце між світовими потугами.

Становище Америки характеризує промова міністра Бізнеса, виголошена І. З., коли то нетерпеливість воєнк повертати додому, нездисциплінованість робітників та безробіття мільонів людей дають змогу вірити, що Америка поверне до ізоляційної політики, або, що найменше, буде невтрально у всіх гостріших справах світа. Бізнес сказав:

"Коли потуги не готові боронити права, то Зєдинєні Нації не зможуть оминати війну. Сьогоднішня рівновага сил виключає можливість опанування однією з них. Жодна потуга не може перевищити цю рівновагу на свою користь без потрясіння цілої внутрішньої будови ЗН. Наші бажання загальної демобілізації, які не були б, не можемо додержати наших зобов'язань супроти себе і світа, коли ми одинокі будемо розб'єкватися. В інтересі світового миру не дозволимо, щоб наша військова організація зменшилася нижче рівня, коб'єчного для задержання становища, пропорційного до наших завдань."

Я переконаний, що між потугами нема мотивів для війни. Але не вистачає, щоб народи заявили, що війни не хочуть. Гітлер також твердив це і до певної міри він говорив правду. Він хотів, щоб світ прийняв його владу по можливості без війни. Але був рішений також, коли це буде конечно, досягнути її війною.

Щоб обминути війну, народи мусять обминати ті причини, які до неї ведуть. Хоча порядок світа не є святий і незмінний, ми не сміємо терпіти одностороннього порушення. Статут Зєдинєних Націй забороняє агресію, і ми не можемо на неї дозволити будьто при помочі натиску, чи політичного проникання.

Америка хоче задержати однакові приязні взаємини з усіма націями, а не заприязнюватись з кот-

роєм зокрема, не створимо союзів проти жодної держави, не причинимося нічим до поділу світа на ब्लюки, чи сфери впливів. Мизідверто і з ширим серцем привітали нащ союз з Росією, уважаючи її великою потугою, а не другорядною в сімї Зєдинєних Націй. Тільки непростимі помилки могли б у майбутньому спроводити конфлікт між нами. Але в інтересі світового мира та нашої традиційної приязні ми мусимо дати до зрозуміння, що Америка думає боронити статут ООН.

Ми не будемо стояти осторонь, коли проти цілей і принципів статуту вживатимуть силу, чи її загрозу. Не маємо права держати наші війська на території незалежної держави без її згоди. Не сміємо без потреби продовжувати підготовку до закінчення мира та держати наші війська в малих і зубожілих державах. Жодна потуга не має права привоєвати добра, яке належало б ворогові і знаходилося у звільнених краях без попереднього договору про відшкодування між аліянтами. Ми не погодимось на засаду, щоб одна потуга рішала про те, що вивезе з тих країн. Не сміємо вестивітні нерви, щоб досягнути стратегічні цілі.

Мусимо повернути до нормальних мирних умовин, увільнитись від жахливих наслідків війни, та вислати наші війська додому, виключити джерела зневіри і страху."

Щоб зрозуміти значіння промови Бізнеса, треба приглянутись справам Венеції - Джулії, Манджурії та совітсько - турецьким взаєминам. В кожній з них провадиться війну нервів, пробується змінити односторонніми постановами дієвний

стан речі. Одна сторона робить завжди кроки, які можуть довести до війни. У зв'язку з тим цікаві є заяви турецького посла й журналіста Ялчина. Він сказав, що між Туреччиною й Росією є холодні урядові відносини.

"Не дамо ні пяді нашої землі. Якщо не вірите, придіть взяти це, що уважате вашим. Питання Дарданелів є дуже трудне, так, що коли б москалі натискали, могла б вибухнути третя світова війна."

Італійці не одержали ще до закінчення мирного договору незалежності у міжнародній політиці. Окупація перешкаджає їм мати ясний погляд на національну справу. Коначно зробити перегляд італійсько-англійських відносин від капітуляції 1943 року.

Він не випав би в користь інтелігентності й чесності англійської політики. Не означає це однак, що англійську окупацію можна б порівняти зі совітською у Східній Європі. Так само не можна цього зробити на югославянсько-італійською кордоні, де одні частини боронять його, інші гноблять, вивозять і вбивають італійців тої області.

Несподівано погіршилися французько-іспанські відносини. Французький уряд інтерв'ював проти карі смерті десятиох іспанських патріотів. Іспанський уряд відповів не прихильно, за що Франція замкнула кордон.

Франко, зі своєї сторони, зробив це саме, та стягнув у Піреней свої війська. Французи не могли ризикувати дальших кроків у напрямі репресії і повернули до спільної акції з Англією й Америкою. Ці останні не мають симпатій до Франка, але не думають силою усувати його режиму.

"Дейлі Телеграф" радить не діяти зі зовні, лише підтримувати сили, які хочуть мирної зміни влади з нутра.

Окремі кореспондент "Таймса" в Мадриді відраджує вживати сили, яка тільки зміцнила б Франка. Іспанія не хоче Франка, але не хоче також нової горожанської війни. Як тоді усунути Франка від влади?

Здається, що всіма способами, лише при допомозі комуністичної ініціативи, яка вже змусила французького прем'єра Луена зробити помилку, яку напевно був би уникнув де Голь.

Криза в Греції.

("Дж.д.Емілія" II.3.46.) Міністр Бевін в листі до грецького прем'єра вияснив, що він не погоджується на перенесення виборів у Греції на дальший речинець, як до ЗІ. 3.46.

Він вважає, що ліві партії задержались від участі у виборах, бо не числяться з піддержкою в Народі. Бевін радить грецькому урядові задержатися першого виборчого речінця на ЗІ. 3.46.

Затсупник грецького прем'єра та голова республіканської партії, Кафандірис, постановив разом з іншими чотирма міністрами податись до димісії. Міністр фінансів Мельонас загрозив також димісією, якщо вибори не пересунуть щонайменше на один місяць. Мимо цього, прем'єр Софоліс заявив, що його уряд не думає уступати, ані змінити своєї постанови, щоб перевести вибори ЗІ. 3.46.

На його становище не впливає жодні зовнішні натиск. Англійські джерела вважають, що на димісію грецьких міністрів впливає певність, що підчас виборів вони потерплять виразну поразку.

На закінчення 8. Конгресу грецької конфедерації праці промовляв перед сто тисяч робітниками англійський синдикальний представник, Баянль. Його прихвально окликали: "Хочемо нашої незалежності", "Геть із англійськом інтервенцією".

У зв'язку з виборами, робітники газової промисловості у Атенях проголосили страйк. Уважають, що наступлять дальші страйки в рамках противборчої кампанії організації ЕАМ.

Англо-егіпетські переговори.

("Дж.д.Емілія" II.3.46.) Егіпетський прем'єр Сіткі Паша заявив, як подає часопис "Ньюс оф зе Ворлд", що він є певний успіху в переговорах для контролю англо-егіпетського договору, бо він розвивається в інтересі обох сторін, про евакуацію англ. військ він сказав, що його домагання є категоричне. Евакуація мусить бути цілковита й скоро, розуміється, з углядженням технічних труднощів".

Дальше він вияснив, що справа Судану ділиться на два питання: національний статут для Судану, і безпеку початкових ліній для Египту. Довкруми першого з них є велике непорозуміння між націоналістами егіпетськими і суданськими: егіпетські хотять тісного союзу між Египтом і Суданом, до спільного короля і парламенту включно, а суданські домагаються цілковитої незалежності Судану.

Прем'єр Етлі про оборону Англії.

("Ос.Романо"-6.3.46.) Прем'єр Етлі у Палаті Громаду, часі дискусій над оборонними справами, сказав, що англійські сили в Німеччині, вчисляючи можливість неспокою та заворушень, не можуть бути зменшені поза точно означену границю.

Англія думає зменшити до кінця того року свої збройні сили до 1. мил. 100 тисяч вояків, з чого 6% 000 сухопутного війська, 275 000 летунства та 175 000 флоту. Етлі сказав: "Ми не сміємо забувати, що сьогодні є нові та страшні роди зброї, які можуть мати рішальний вплив на майбутню стратегію та на склад наших збройних сил. Не сміємо забувати про атомову бомбу. Все це мусимо взяти під увагу в питаннях нашої оборони. Нас чекають дуже важкі завдання, які мусимо виповнити, коли не хочемо стражити того, що здобули перемогою."

Етлі виявив надію, що мирний договір з Італією увільнить Англію від обов'язку держання війська у Венеції - Джулії. Англійські війська покинули Персію і скоро покинуть краї Лібанону. Загальне положення вирішить також відтягнення англійських військ з Греції.

На Далекому Сході залишаться тільки необхідні частини для вдержання порядку. В Індії Англія мусить держати порядок так довго, аж успокоїться розбурхане політично-переходове положення.

"Народи знаходяться сьогодні в цій важкій переходовій фазі по довгій війні, і англійські сили мусять держати порядок у багатьох частинах світа, але не можемо ще сказати щось певного про майбутне. ООН щойно зачала свою працю, а заходи для спільної безпеки, які мають перешкодити війнам, ще не увійшли в життя."

Все ж таки під кінець цього року чотири п'ятих всіх горожан, що були під зброєю в часі перемоги, будуть знеоблізовані.

"Сподіюся, що потім придуть дальші редукції, однак я є свідомий наших зобов'язань і небезпек, які ще існують, але не можливо передбачити події дальше, як на один рік. Вірю теж, що в майбутньому всі потуги зменшать свої сили, але до цього часу Англія мусить держати свої війська в достаточній кількості." - закінчив англійський прем'єр.

Перське положення в насвітленні американського часопису "Нью-Йорк Таймс".

("Ос.Романо" 7.3.46.) "Нью-Йорк Таймс" пише у своїй статті про Персію: "Совітський Союз не думає забирати війська з Персії. Тому було б відповідно внести перську справу до Ради Безпеки, і то в рішучій формі. Першим разом Рада Безпеки вирішила залишити полагождення справи заінтересованим сторонам, бо всі сподівались, що евакуація чужих військ з Персії поладнає автоматично всі непорозуміння."

В міжчасі Совітський Союз згодився евакувати тільки східні області Персії, а й не західні, між ними Азербайджан. В тої спосіб він бажає задержати у своїх руках широкий коридор, що лучить його з Туреччиною, Іраком та Близьким Сходом. Совітський Союз навіть не оправдав свого поступування якимсь договором з Персією. Він заявив лише, що перський уряд про це повідомлено.

Перський народ осудив совітське поступування через свій парламент.

Совітські, англійські, а опісля й американські війська зайняли Персію в 1941 році, щоб прогнати прихильні чинники державам Осі та встановити шлях для військової допомоги Совітському Союзу, який знаходився тоді в критичних умовах. Становища цих чужих військ унормовано договором між Англією, Совітським Союзом і Персією, який уповноваживав сторони шанувати територіальну незалежність краю та перевести евакуацію військ до 6. місяців по закінченні війни.

Точки договору були потверджені на Тегеранській конференції в 1943 р.

З кінцем війни, яка велась в Європі, перський уряд від травня 1945 року почав представляти відносним урядам прохання вивести чужі війська, яких присутність дуже обтяжувала господарство країни. На нараді міністрів заграничних справ у Лондоні міністр Бевін пропонував пропозицію, щоб чужі війська відтягнути вже до половини грудня 1945 року, за винятком малого англійського й совітського контингентів.

Молотов відповів на це, що Совітський Союз прив'язує велику вагу до точного додержання зобов'язань договору, і на це не погодився.

Та мимо цих святочних заяв, Росія ломить договір.

В договорі є клявзула про шанування незалежності Персії, і Америка рішилась цю клявзулу додержати. Становище Совітського Союзу можна пояснити з іншої точки погляду та в світлі інших фактів.

В 1941 році вона заключила договір з Персією, який уповноважив її зайняти цілу країну, коли б Персії грозилась агресія. Це можна сьогодні пов'язати зі словами Сталіна на його останній промові, що

"капіталізм і монополізм є далі найбільшими ворогами Совітського Союзу", - кінчить свої міркування "Нью-Йорк Таймс".

ХВАЛІМ ГОСПОДА

МІСЯЧНИЙ ДОДАТОК ТИЖНЕВИКА «БАТЬКІВЩИНА»

рік I.

березень 1946

№ 1

СЛУЖБА БОЖА

Дуже часто стрічається люде^м, які не знають, або не розуміють Служби Божої, яка їй вартість, та користі є для тих, що її вислухають, а тимсамим не знають, як належить її слухати.

І тому для тих людей хочу коротко подати, чого нас вчить св. Церква про Службу Божу.

Ми маємо обов'язок віддавати честь нашим батькам і добродіям і це відбувається в нас двоюким способом: внутрішньо коли добре про них думаємо та зовнішньо, коли поводимося з ними з належною пошаною. Але на найбільшу пошану заслуговує наш Творець, Господь Бог. І ми віддаємо честь Господові Богові, внутрішньо, в серці, коли з почитуванням думаємо про Бога, а знову почитаємо Бога зовнішньо, або видимо, коли нашу честь виявляємо словами, молитвою і т. п. Людям виказуємо наше поважання до них не тільки словами, але й дарами. То скільки разів більше повинні ми приносити тих дарів Богові. Однак, повинна бути різниця у способі, яким приносимо дари людям

Богові. Людям приносимо дари за те, що маємо від них дочасні добра, а від Бога маємо дочасні й вічні. Ми ту різницю робимо тому, що коли приносимо дари людям, то ті дари передаємо, а дари Богові нищимо. Це приношення дарів для Бога називається жертвуванням, або прямо-жертвою. Тому перші християни давали дари поганським цісарям, щоби їх почитати, як начальників держави, але жертв їм ніколи не приносили; інакше були б показали, що їм віддають честь Божу. І це було б ідолопоклонство.

Жертви були від найдавніших часів. Знаємо про жертву Каїна й Авеля. Навіть погани приносили жертву своїм божкам. Не було на світі народу так дикого, який не вірив би в Бога (незнаючи правдивого, вірив у поганських), й не було такого, який не приносив би жертв своїм божкам.

Сам Бог приказав у Старому Завіті ізраїлітянам приносити жертви. Це були жертви часто криваві, де вбивали звір'ятка, а часто-безкровні, коли жертвували муку, хліб, вино і т. п.

Але жертви Старого Завіту не могли віддати Богові належної честі, тому що ту жертву приносили люди грішні й вороги Бога. Жертва Старого Завіта була тільки прообразом святої жертви Нового Завіта - пригадувала на жертву Спасителя Месії на хресті. Найдостойнішою жертвою для Бога є жертва Ісуса Христа, який жертвував за нас Себе Самого св. Отцеві Небесному, і то через Свою смерть на хресті, якою заклав Він Нови^й Завіт, або нову угоду. Жертва Ісуса Христа називається жертвою Нового Завіта.

Знаємо, що Ісус Христос умер лише раз, лише раз віддав Своє життя на жертву. Чи ж при тим вже мало б лишитися, чи ж по смерті Ісуса не мало б бути більше жертви?

Ні! Бог дав нам жертву, яку Ісус Христос приніс на хресті, і яка відновляється по всі яси, аж до кінця світа. Жертва Ісуса Христа, яку Він приніс у Єрусалимі, відновляється в церкві на престолі, скільки разів відправляється св. Служба Божа чудесним способом.

Жертва Ісуса Христа відновляється тому, що-

би пригадувати собі смерть Його на хресті та щоби ми могли користати з добродієств і благословенств, які містяться в Христові^й жертві.

Якщо покаже нам це слідуєчий примір. Жебрак просить помочі у сина багача, який милосердиться над ним і дає йому лист до свого батька, в якому просить, щоби батько поміг жебракові в його імені. Жебрак, діставши лист, помочі ще немає, і він мусить ще стати перед його батьком, передавши йому листа від сина, і аж тоді, коли багатий батько дасть жебракові поміч, це останній буде задоволений.

Подібно діється і з нами. Ми є жебраками, бо в тяжкій Needі гріха. Милосерний Син Бога змішувався над нами і на хресті, немов написав лист Своєю власною кров'ю до Свого Батька, щоби нас обдарував ласкою. Але на тій жертві ще не кінець. Ми мусимо лист Божого Сина - Його заслуги, мученичу смерть предложити Небесному Отцеві, що діється через Службу Божу. Служба Божа є та сама жертва, що жертва Ісуса Христа на Голгофті. Тут приноситься ті самі дари, цебо Тіло і Кров Ісуса, лише спосіб жертвування інший.

На Голгофті Ісус Христос склав жертву через пролиття Власної крові та через умертвення природного тіла. В Службі Божій^й жертвується це в безкровний спосіб. Підчас Служби Божої Ісус жертвує Себе Небесному Отцеві дійсно (це значить, не тому, що ми собі так уявляємо, але істинно, тому що це пригадує нам тільки хрестну жертву) тою самою покоркою й любов'ю, які виявив на хресті.

З цього виходить, що Служба Божа є жертвою, бо має прикмети, які належать до жертви. В кожній жертві повинен бути: 1. видимий дар, 2. вона має приноситися Богові.

3. щоби Богові, як Найвищому, віддати честь.

При Службі Божій^й знаходимо всі три прикмети. Її приносить Сам Ісус Христос, але руками священника. Тут діється так само, як робить кожний батько, що дає дитині гроші, яка має жертвувати їй бідакові. Ці гроші в дійсності дає батько, але руками дитини. Безкровна жертва Нового Завіта називається "літургією" - це грецьке слово, яке означає: спільне, всенародне, публічне Богослуження.

Вона називається також "Служба Божа", бо ми нею найвідповідніше найкраще служимо Богові.

Першу Службу Божу відправив сам Ісус Христос на послідній вечері. В дієсності Ісус не відмовляв тих самих молитов і не заховував тих самих обрядів, як тепер священники при Службі Божій, але побільше Він робив те саме, що тепер на Службі Божій. Рівно ж поручив апостолам робити це саме, говорячи: "Творіть це на Мій спомин."

Служба Божа, яку установив Ісус і приказав апостолам відправляти, обходиться - заховується в церкві аж до сьогодні.

В Римі ще сьогодні знаходяться т. зв. каткомби, де перші християни ковали небіжчиків зобрама святих мучеників, в яких ще тепер можна оглядати вівтарі, на яких християни відправляли Службу Божу.

ВІРИТИ ЧИ НЕ ВІРИТИ?

Вірити - значить признавати за правду те, що нам сказав хтось інший. Віримо в те, чого ми самі не бачили, як ми щось бачили, то вже не будемо вірити, але будемо знати. В щоденному житті ми приймаємо за правду багато речей, тільки на слово інших людей. Наприклад, усе те, що подає наука історії, ми приймаємо за правду, хоч ми там не були того, що оповідається, не бачили. Судді засуджують люде^м, навіть на кару смерті, або звільняють їх від неї тільки на слово свідків.

В цілому світі діти мають батьків за батьків тільки тому, що вірять на слово своїх матерям і батькам.

Подібно можемо треба нам вірити, що прав-

дою є все те, чого навчав Христос. Коли ми можемо вірити по-людськи, то можемо вірити по-християнськи. Коли ми віримо на слово батькам, суддям і вчителям, що не раз помиляються і говорять неправду, то тимбільше ми можемо й повинні вірити на слово самому Всезнаючому Божому Синови Ісусові Христові.

Ісус Христос, який все знав і завжди говорив правду, ніколи не міг помилитися. Коли Він каже, що "Це Моє Тіло" - "Це Моя Кров", то це ще певніше, як мати скаже дитині "Це твій батько".

І ми мали б вірити матері, а Христові ні? Але роблять комуністи та інші безвірки, що вірять на слово різних, батьків народу, а не хочуть вірити Найсвятішому Богові.

ІСУС ДОБРИЙ ПАСТИР

Коли людство по тисячах років свого існування на землі дійшло до самого дна пропасти, релігійної пітьми й деморалізації, тоді милосердний Бог у Святій єдиній Тройці поглянув ласкаво на нього і подав йому свій порятунок.

Син Божий, Ісус Христос, діянням Святого Духа стався чоловіком і народився з Пречистої Діви Марії. За 33 роки побуту на землі Ісус Христос своїм словом і прикладом навчав люде^м закону правдивого Бога. Він став світлом світа, лікарем і спасенням для всіх. Своім навчанням об'явив Христос чистоту й правдивість релігії та вказав дійсний шлях до справжнього щастя так у житті на землі, як і в позагробовому – вічному. Він своєю кривавою жертвою на хресті dokonав великого діла – примирення грішного людства з Богом та вислужив ласки, потрібні людині до її оправдання й посвячення.

Ці ласки подається від багатьох століть через сім Св. Таїн.

Щоби люди всіх століть, країв і народів ні-

ВІДПУСТ

Відпуст – це дарування кари за гріхи. В перших століттях християнства, грішники відбували за свої гріхи тяжкі прилюдні покути, які тривали нерідко кілька, а то й кільканадцять років.

Коли з часом жар християнської ревності остиг, людей почала відстрашувати строгість таких же покут, і тоді католицька церква почала скорочувати покуту тим, які ревно каялись, а решту доповнювала зі скарбниці заслуг Ісуса Христа та святих.

Таке дарування покути називалось відпустом. Наприклад, сто днів відпусту, значить, що Бог відпускає стільки дочасних кар (тут на землі, або по смерті в чистилищі), скільки відпустив би тоді, коли б ми відбували прилюдну покуту через сто днів, які відбували каянники перших століть.

Відпуст п'ять літ і п'ять чотиродесятиць, означає: п'ять літ і п'ять разів по сорок днів, (що разом творить п'ять літ і двіста днів). Через певний

З ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

(“Осерваторо Романо” – 5.3.46.)

Недавно прибув до Америки з Москви священник о. Бравн, який висловився оптимістично про релігійну політику совітського уряду.

Він говорив, що його заступник мусить обслуговувати 22 тисячі росі^{сь}ких католиків, і уряд дозволив йому проповідувати, сповідати й відбувати молитви по-росі^{сь}ки.

Одначе росі^{сь}кий соціалістичний часопис “Соціалістическій Вестнік” називає реформи московського патріярха Олексія совітизацією росі^{сь}кої церкви, бо біля патріярха й єпископів є високі совітські “дорадники”.

Тепер держава помагає церкві, але за те вимагає лояльної співпраці у державній міжнародній політиці. Патріярх зарядив молитву за Сталіна, яку відмовляють при Богослуженнях. Молитва кінчиться словами: “За здоров'я й добро Божого посланника, батька народів нашої християнської спільноти”.

Професор – історик Федотов, що виїхав у 1925-му році зі Совітського Союзу до Франції, пише в американському часописі, що “Церква одержала деякі полекші, бо вірним не забороняється ходити до церкви, а священників не арештують і не засилають. Однак не знесено дотепер ні одного із строгих протирелігійних законів.”

Переглядаючи совітські видання про церкву і свободу релігії в соалітах, виразно кидаються в очі деякі риси відновленої совітської церкви. Їх друкують на дорогому папері, з численними ілюстраціями, і дуже часто вони є пропагандивними середниками. Знаходимо у них пусті заяви єпископів та священників, що намагаються доказати існування релігійної свободи чи єдності церкви, держави і народу в боротьбі за волю, замість статей релігійного, теологічного, чи етичного змісту.

Зауважується, що уряд вилімінував із теологічних студій ширші предмети, як філософію, історію та інші з метою, щоб священники міг мати жодного інтелектуального впливу на вірних. Виглядало б, що “нова релігійна політика” це признання совітським урядом обічної конституції, релігійної сво-

коли не остали без потрібного релігійного проводу, Христос заснував усвітню релігійну організацію з духовним авторитетом і вірними – Святу Свою Церкву, яка, за словами св. апостола Павла, є Його Таїнственным Тілом.

У Своїй Церкві, що є стовпом і закріпленням правди, Христос, як добрий Пастир, продовжує через цілий час Свою спасенну працю. Всі ті, які належать до Христового стада, живуть Його духом, слухають Його проводу.

І ми знаходимося серед хаосу сучасних різnorodних течій – кличів та облуди. Коли не хочемо блукати манівцями, служимо Ісуса, доброго Пастиря, і любім Його Святу Церкву, обороняємо її перед усіма ворогами, як це робили перші християни своїм добрим прикладом і словом.

Відаємо її всі свої труди й жертви, поширюємо Христове Царство, щоб Христова наука завжди і всюди мала вступ, вплив на володіння, бо тільки таким чином зможе відродитись людство та піднятися зі свого упадку на висоту своєї величі.

Відпуст осягаємо відпущення всіх дочасних кар (покут), і хто вмире в такому стані, то його душа йде прямо до неба, без мук у чистилищі.

Щоб získати якийнебудь відпуст, треба бути в стані освяченої ласки, що означає: не мати на своїй душі ніякого свідомого тяжкого гріха. Треба також хотіти осягнути такі відпуст і сповнити ті добрі діла, що є приписані для осягнення якогось відпусту.

За живих людей не можна жертвувати відпустів, бо кожний може осягнути відпуст сам, як також тому, що не знаємо, хто є в стані ласки.

Побожні християни стараються якнайбільше осягнути відпустів для себе й душ у чистилищі.

Отже ж нашим обов'язком є також робити так, щоб ми були в стані ласки та заслужили на відпуст.

боди. Однак у дійсності є протинно, бо церква не тільки в часі війни закликала народ до боротьби й партизанки, але кидала клятву на зрадників на Україні і в Балтійських краях, тобто на тих єпископів, що працювали в організованій німцями православній церкві на зайнятих теренах.

Вона п'ятує аліячтів за їх опізнення у відкритті другого фронту та співає хвалу “батькові народу, вибраному немом Сталіну”.

Митрополити й єпископи згадують у своїх листах і посланнях про росі^{сь}ку церкву, але ніколи про Христову церкву. Вони приймають на себе роль агітаторів, які сіють ненависть до “фашистських напасницьких бестій” у серцях “побожних християн”.

Тому не диво, що сьогодні доходять вістки про переслідування католиків у Галичині й Карпатській Україні. Коли на Карпатську Україну прибув у листопаді 1945 р. один “православний” єпископ з Москви, зараз почалися арештування католицьких священників.

У Середнянській дієцезії арештовано усіх священників у Берегово, декана Мукачівської катедральної Капітули арештували й вивезли до Києва. Мукачівський єпископ знаходиться, правдоподібно, під домашнім арештом. Взагалі зв'язки з Карпатською Україною перервані. Виглядає, що починаються на ній широкі акції вивозів у глибину Совітського Союзу.

З нагоди 350-річчя Берестської Унії Св. Отець Папа Пій XII видав енцикліку “Orientales omnes” (всім східним). Енцикліка виступає в обороні української церкви, яка сьогодні терпить переслідування зі сторони большевиків.

Професор Антоніо Ментана, бувши французький журналіст часопису “L'Humanite” – при червоних відділах під час горожанської війни в Іспанії, повернув назад на лоно Христової Церкви.

Тепер він вступив у Франції до монашого чину бауїтів. Антоніо Ментана був по званні професор математики.

Перське питання.

("Дж. дель Емілія" - 9.3.46.) Нота Америки до Світового Союзу пригадує, що Карта ЗН зобов'язує зокрема великодержави поважати права інших народів та домагається, щоб совітські війська покинули Персію. Президент Труман хоче особисто зайнятися совітською відповіддю на ноту. Запитаний, чи ООН може впасти коли Світовий Союз не відтягне військ з Персії, він відповів, що це не може статись, і він до цього не допустить.

Труман вважає, що Світовий Союз не прямує до остаточної в сліпу вулиці. Зустріч трьох не відбувається в найближчому майбутньому, а коли до неї дійде, то вона відбувається у Вашингтоні.

В Лондоні вважають, що нота Америки гостріша від англійської, хоча Америка не підписала договору, якого совітська Росія не додержує.

Англійська нота домагається в'яснення, чому совітські війська не покинули Персії до 2.3.46.р., та вважає невиконання цієї умови порушенням тристороннього договору через Росію.

Англійські спостерігачі погоджуються, що ноти Америки й Англії думають дати Світовому Союзу нагоду в'яснити своє поступання.

Коли совіти не відтягнуть свої війська, а в'яснення їх не буде задовільним, Англія й Америка приступлять до більш рішучих середників.

Світовий Союз не відповів ще ні одним словом на обі ноги Москвське радіо повідомляє, що перський прем'єр Султана при від'їзді з Москви, дякуючи Молотові, сказав:

"Я від'їжджаю з неохитною певністю, що всі наші непорозуміння будуть полагожені ще до остаточного закріплення нашої дружби, та що ми налагодимо приятні відносини, які є нашим бажанням."

Генерал Франко не думає уступити.

("Дж. дель Емілія" - 9.3.46.) Французька преса потверджує поголоски, що французький міністр Бідольт постановив уступити, якщо не приймуть його пропозицію проголошення еспанського питання перед Радою Безпеки ООН. Франція думає настоювати на своєму, навіть тоді, коли Англія й Америка поставляться до цієї справи пасивно.

Англія не хоче вмішуватись у внутрішні еспанські справи, а навіть канцлер Джовіт сказав у Палаці Лордів, що краще було б не допустити до нової горожанської війни в Еспанії.

При такій різниці поглядів між потугами Франко не оминає нагоди, щоб заявити, що він не думає уступати.

В одній промові у військовому музеї він потвердив постанову здійснити свою програму соціальної справедливості. Він гостро заатакував "абсурдну тотальну тиранію російського комунізму, через яку впав марксизм" та заявив, що найдалше посунені соціальні домагання є справедливі, бо батьківщина не є властивістю мілітаристів, ані правих елементів, тільки цілої спільноти. При тому не забув осудити ліві чинники, бо вони є ворогами батьківщини.

Агенція "Юнайтед Прес" повідомляє, що Дон Жуан передав еспанському амбасадорові в Португалії листа до Франка, в якому годиться ще підоджити, наскільки цього потребує Франко, щоб рішитись уступити.

Це також є виявом зміни його ставовища, бо досі він настоював, щоб Франко якнайскоріше уступив.

Совітсько - турецький договір.

("Ю. Дж." II. 3.46.) Світовий уряд повідомив Туреччину, що закінчення мирового договору між обома державами залежатиме від задовільної розв'язки справи Дарданелів і турецьких провінцій Карс й Ардаган.

Совітська нота до Туреччини.

("Дж. дель Емілія" - 9.3.46.) Американський міністр Бірнес повідомив, що Світовий Союз у ноті до Туреччини узалежив відновлення союзу між обома країнами від поагодження питань провінцій Карсу й Ардагану та Дарданелів. Бірнес потвердив заяву Трумана, що цих питань в Потсдамі не обговорювали, а їх порушили лише в зв'язку з іншими справами.

Совіти виїжджають з Манджурії.

("Ю. Дж." II. 3.46.) Непотвержені звідомлення з Чункінгу подають, що Совіти зачали з Манджурії відтягати свої війська.

Рівночасно у звільнених місцевостях комуністи захопили у свої руки владу й відновили свою діяльність.

Совітські війська виїжджають у двох напрямках: на південь - в сторону Де'рн, Порт Артур та на північ - до Чанчунг.

Голляндці висаджуються на Яві.

("Ю. Дж." - II. 3.46.) Голляндське Інформаційне бюро подає, що з Яви евакууються усі британські й канадські війська, а на їх місце приходять голляндські частини. Перший транспорт голляндських військ (3 000) висадився у Батавії, Симерангу, Соррабеї, а дальші частини в дорозі.

Однак англійські газети доносять, що "прем'єр міністр" індійського республіканського уряду др. Сутан Сісрір задумує внести протест до генерала Монтаге Стопфорда проти висадки голляндських військ на Яві.

Концентрація югославських військ по лінії Моргана мала виключно оборонний характер.

("Ю. Дж." II. 3.46.) До Триєстру прибула міжнародна комісія, яка має перевірити у спірних місцях кордон між Югославією й Італією. Повідомляють, що в Триєстрі панує цілковитий спокій.

Югославське Інформаційне Бюро заперече вістки про концентрацію військ Тіта вздовж "лінії Моргана" й вважає "ці повідомлення безпідставними".

"Ми" - подає дальше звідомлення Інформаційного Бюро, - одержали інформації про рухи армії генерала Андерса в північній Італії й повздену активність "квіслінгів" і різних терористів. У зв'язку з цим, наша військова контрола вздовж демаркаційної лінії мала виключно оборонний характер.

Мадярщина винаймає Совітам лєтовища.

("Дж. д. Емілія" II. 3.46.) Мадярський уряд затвердив летунський договір зі Світовим Союзом, на основі якого, в заміну за доставки технічних матеріалів, Мадярщина зобов'язується Світовому Союзу винаймати на 30 літ свої летовища та площі під дальшу будову летовищ і потрібних влаштувань.

Договір передбачає заснування "мадярсько - совітського товариства для цивільного летунства".

"Шпіонажа ділала за директивами з Москви."

("Ю. Дж." 6.3.46.) У звідомленні канадського прем'єр-міністра Макензі Кінга подається прізвища головних агентів, яким закинено видачу таємниці атомової бомби совітам.

Емма Войкін (25 літ), її батьки були російської національності, а вона рахівничка в департаменті закордонних справ. Вона видала совітам зміст таємничих телеграм.

Сотник Гордон Льюна (30 літ) з походження шотландець, член Інформаційної Служби. Його вважають за провідника агентів, який працював за особистими вказівками асистента совітського аташе в Оттаві, полковника Рогова.

Едвард Вільфрід Ме'зерел (20 літ), інженер-електротехнік, належав до Національної Ради Дослідників, працював виключно над радом. Агент був у групі, сотника Льюна. Він видал совітам два звідомлення Ради відносно "певних" відкриттів, зроблених за допомогою рада.

Кетлін Мері Вільтер (40 літ), лондонка, працювала в бюро високобритійського комісарату. Вона мала безпосередній доступ до всіх тайних документів цього ж бюро. Її закидають видачу совітам змісту деяких тайних документів.

Звідомлення канадського прем'єра міністрів подає, що шпіонажа ділала за безпосередніми вказівками Москви, а провадили її члени штабу совітського посольства в Оттаві.

Звідомлення подає, що Комісаріят Справедливості Найвишого Канадського Суду переслухував рахівничку військового аташе Ігора Гузенка. Він докладно описав розвідчу організацію й роботу та тих, що видали зміст таємних документів.

Недавно неурядові звідомлення подали, що Ігор Гузенко сам зголосився до канадських властей, щоб видати таємну розвідчу організацію.

Документи, що його предложив Ігор Гузенко, вказують, що полковник Саботін одержував телеграми від невідомої особи, прізвища "директор". У тих телеграмах говорилось про завдання розвідки, як викрасти методи, стосовані у продукції вибухових хемічних речовин, з яких складається атомової бомба; були також подані вказівки для розвідчої акції. Також розвідці доручено дістати інформації відносно переїзду американських військ з Європи до Зєдинених Держав Америки і звідати склад і повозну організацію канадської армії. Чвирка головних шпигунів перебуватиме у в'язницях до II. березня. Треба сподіватись, що блискучим свідком на процесі буде б. урядник совітського військового аташе в Оттаві Ігор Гузенко. Світовське посольство в Оттаві не видало жодних коментарів відносно звідомлення канадської комісії.

Папа прийняв Великого Рабіна з Палєстини.

("Дж. д. Емілія" II. 3.46.) Ю. березня 1946 Папа прийняв палєстинського Великого Рабіна, доктора Герцога, який подякував йому в імені жидів за поміч, яку дав їм Папа в часі расового переслідування.

Він представив Папі свій проект для влаштування захоронок для 600 000 жидівських сиріт.

Лондонське радіо з 12.3.46. по-
дає:

"Що чехословацький міністр
внутрішніх справ, заперечив вісткам,
які появились у закордонній пресі, що
нібито Чехословацька замкнула чесь-
ко - австрійський кордон."

У Трієсті робітники продовжу-
ють штрак. Вони улаштувуть т.зв.
"шіхти вільні від праці", а тимчасом
у порті Трієсту, чекає 7 кораблів
з харчами, які призначила УНРА для
Югославії.

Сенатор Конелі промовляв перед
сенатом, де він домагався, щоб часті-
ше відбувались зустрічі трьох (Труман
Сталін і Етлі), або міністрів закор-
донних справ цих трьох потуг. Ці зу-
стрічі повинні запобігти всяким тер-
тям.

Дальше у своїй промові, він по-
клав великі надії на ООН. Між іншим
він сказав, що Росія має право вла-
штувати своє внутрішнє життя, так
як вона хоче. До того не повинна
втручатись жодна інша держава.
Таке саме право мають Америка й
Англія. Однак, сказав Конелі, Амери-
ка буде боронитись перед всякою
спробою політичної господарчої
агресії. "Ми будемо держати армію,
- сказав Конелі, - однак не для
того, щоб когось заатакувати, але
щоби на випадок чужого нападу, ми
могли себе оборонити".

На закінчення своєї промови він
сказав: "Росія буде могла жити без
віни, якщо буде тісно співпрацюва-
ти з ООН. Росія може зробити багато,
бо сила її велика."

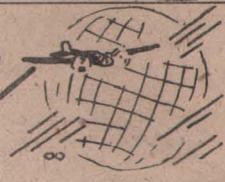
Полуднево-німецьке радіо з
дня 13.3.46. подало інтерв'ю генералі-
ссіму Сталіна з кореспондентом
"Правди".

В своєму інтерв'ю Сталін гос-
тро виступив проти промови Черчіля,
і в кінці заявив, що 26 літ тому на-
зад Черчіль вже раз був організу-
вав коаліцію з 14 -ти держав проти
Совітського Союзу і тепер намага-
ється зробити це саме, що, на думку
Сталіна, не вдасться, а хоч би це
і сповнилось, то будуть бити, як
26 літ тому.

Це саме радіо подало, що со-
вітські частини посуваються в
напряму столиці Персії Тегерану.

ЖИТТЯ СВІТ

Бой українських повстанців.

("Українець у Франції" - 16.2.46.)

"Дзєннік Польскі" і "Дзєннік жал-
нежа" з дня 28.1.46. ч. 34. під наго-
ловком "Криваві бої під Дімною" по-
дає за радіопередачею з Любліна
про бої УПА.

"В перших днях січня, - пише
газета, - відділи польського війська
звели бої під Бірчом. Поблизу
Ляхової і Дімної зліквідовано
дві великі групи українських наці-
оналістів. Біля Ляхової група "бан-
дерівців" утратила 56 вбитими і
12 раненими.

В околиці Дімної зліквідова-
но відділ "бандерівців", що нара-
ховував 150 осіб. На полі бою ли-
шлось вбитими 100 осіб, решта, пе-
реважно ранені, схоронилися в лі-
сах. "Бандерівці" мали польські
совітські однострої."

Яких втрат зазнали в цих бо-
ях з українськими повстанцями
польські відділи, люблінський ра-
діокомунікат не подає.

Англійська газета "Санде"
Таймс" повідомила, що на Волині, в
околиці Сарн та Ковля, діють групи

українських повстанців. Ця сама га-
зета подала, що на засіданні Цент-
рального Комітету Комуністичної
партії України стверджено, що при-
чиною спізненої доставки збіжжя бу-
ли політичні саботажі.

Україна непокірна.

("Українець у Франції" - 16.2.46.)

У французькій газеті "Л'Епо-
ке", з 1.2. ч. р. у статті про пра-
цю з'їзду ООН у Лондоні, пишеться,
між іншим, таке:

"У Лондоні надають ваги чут-
кам, після яких виникла значна
розбіжність поглядів між Совітсь-
кою Росією і Україною, та що при-
чєм мали б замаїфестувати украї-
нські незалежники.

Становище було недавно таке
тривожне, що маршала Тимошенка, тех
українця, послали до Києва відно-
вити порядок."

Канадський вояк говорить.

("Український Голос" - 30.1.46.)

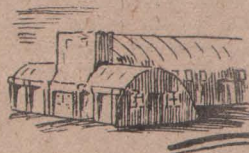
"В Німеччині я стрінувся з людьми,
що їх мову міг розуміти, хоч вони
не говорили по-англійськи. Вони го-
ворили по-українськи, маже так са-

мо, як говорять у нас дома батько
та мати. Я довідався від них, що во-
ни з тої України, яка ще перед цєю
війною була під більшовиками. Коли
я запитав їх, як їм жилось до вій-
ни, то вони сказали мені, що життя
їх було таке, як буває життя без-
правного невільника.

Ми туди не хочемо вертати,
- говорили люди, - бо життя там
страшне. Ми не хотіли б бути таки-
ми невільниками, як є совітські
люди."

Одним словом, говорили люди,
що в Росії нині є такі, що їм жи-
веться дуже добре, але іншим жи-
веться дуже зле. Там є раб, але не
для всіх. Рабм тішаться сталінські
наганачі, - а для простих людей
пекло.

Бідні ті люди, що я їх бачив,
- говорив канадський вояк. - Коли
вони не хочуть вертати до рідного
краю, то це вже не жарти. Я там не
був, але страшно мені подумати, що
там у їх краю така страшна неволя,
що вони воліють смерть на чужині,
чим туди вертати."

Дорожівського

Шевченківська Академія у міжнародньому таборі.

В неділю 10. ч. м. українці третього табору
вшанували 85 -ті роковини смерті Тараса Григорови-
ча Шевченка святочною академією.

Таборовий хор відспівав "Заповіт", а опі-
сля генерал Крат виголосив гарну доповідь про
життя й творчість Тараса Шевченка.

Поручник Личманенко у своєму рефераті
представив значення Шевченка, як національного про-
рока українського народу. Кілька деклямацій і дві
хорові точки заповнили скромну програму.

Академія, крім вшанування пам'яті нашого
пророка, зробила корисне діло у зрозумінні Шевчен-
ка для тих, яких літами переконували ворожі чинни-
ки, що він був великим революціонером, а не націо-
нальним борцем за відродження України.

Р.Е.

Дня 9.3.46.р. відбулася святочна академія з на-
годи 85 - тої річниці смерті Тараса Шевченка.

По відспіванню "Заповіту" п. Дорожівський ви-
голосив коротку промову про значіння генія для укра-
їнського народу. Дальше слідували хорові точки у ви-
конанні хору Гумініловича та деклямація п. Гарна -
вельського. Гарно і з чуттям виконав сольо спів п. Па-
сіка до слів Шевченка "Ой, Дніпре, мій Дніпре"...
Група бандуристів під проводом хор. Бабуняка відспі-

вала кілька національних пісень. Академія закінчено
живим образом "Козацька могила".

У неділю наші таборовики мали нагоду побачити
вдруге академію, улаштовану заходом рільничої та
ремісничої школи. Вступне слово виголосив Д. Федченко.
а п. Легіт з відчуттям віддеклямував свій вірш "На
Чернецькій горі". Програму доповнили хорові точки під
проводом п. Папроцького, кілька деклямацій, сценка
"Шевченко на заслання" та "Конфедерати" у викона-
нні учнів обох шкіл.

Дня 8.3.46. відбулося вперше зібрання Виділу
Учительського Об'єднання з метою обговорити найбіль-
ше пекучі справи таборового шкільництва та уложити
план праці на майбутнє. На зібранні поставлено:

1. У найскорішому часі перевести реєстрацію усіх
учителів середніх, фахових та народніх шкіл.
2. Узгодити співпрацю з культурно - освітнім
рефератом табору в справі обсади курсів кваліфі-
кованими силами.

3. Створити три вчительські секції, які мають
за завдання уложити програми навчання.

Виділ Учительського Об'єднання звертається до
всіх учителів зі закликом зголоситися до реєстра-
ції, а тим самим улежити працю поодиноким рефе-
рентів Об'єднання. Члени Учительського Об'єднання
будуть мати змогу піднести свій науковий рівень при
помочі педагогічних курсів та рефератів.